

Tillægsbetænkning

over

- I. forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp,
 II. forslag til lov om ændring af lov om udøvelse af jordemodergerning og
 III. forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring,
 (Fødselshjælp m. m.).

(Afgivet af udvalget den 26. maj 1972).

Udvalget har holdt 2 møder efter lovforslagene 2. behandling og har herunder haft samråd med indenrigsministeren.

Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra Amtsrådsforeningen i Danmark, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi og Det Storkøbenhavnske Fødselshjælpuvalg. Disse henvendelser er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi har tillige haft foretræde for udvalget.

Et *mindretal* (venstres medlemmer af ud-

valget) ønsker at fremhæve, at de modtagne henvendelser fra Amtsrådsforeningen i Danmark og fra Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi understreger det synspunkt, at administrationen af loven bør ligge hos amtsrådenes sygehusudvalg. Mindretallet er derfor fortsat af den opfattelse, at lovforslaget burde gennemføres i overensstemmelse hermed som oprindelig foreslået af indenrigsministeren.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslagene til *endelig vedtagelse*.

Koch.	Finn Christensen, formand.	Tove Lindbo Larsen, næstformand.	Inge Fischer Møller.
Marichen Nielsen.	Tastesen.	Birte Weiss.	Grete Westergaard.
Karen Thurøe Hansen.	Gerda Møller.	Ellen Strange Petersen.	Karlskov Jensen.
Kofoed.	Mette Madsen.	Else-Merete Ross.	Gummer Baunsgaard.

Bilag 1.

DANSK SELSKAB FOR
OBSTETRIK OG GYNÆKOLOGI
Formanden

Kolding, den 24. maj 1972.

I anledning af ændringsforslag til det nævnte lovforslag — hvorefter forvaltningen af de opgaver, loven vil pålægge det offentlige (amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner), foreslås henlagt til kommunernes sundheds- og socialudvalg, i stedet for, som foreslået i lovforslaget, til kommunernes sygehusudvalg — vil man fra Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi gerne give udtryk for følgende synspunkter:

1 a) Det billede, der tegner sig af befolkningens ønsker og krav til lægestanden i spørgsmålet om fødsler, er efterhånden temmelig klart: man ønsker de børn, man planlægger, på de tidspunkter man planlægger dem til, og med så stor sikkerhed som muligt for, at børnene bliver velskabte.

1 b) Dette ønske eller krav er fuldt ud forstået og accepteret af lægestanden, specielt obstetikerne, og vores daglige arbejde går ud på at opfylde dette krav.

1 c) Dette indebærer igen en høj grad af omsorg for befolkningen: anticonceptionel vejledning, profylaktiske undersøgelser i svangerskabet, behandling af lidelser i svangerskabet osv.

2 a) Det foreliggende lovforslag giver fuldt ud mulighed for, at udvikling kan forløbe videre på harmonisk måde; under forudsætning af, at de vejledende retningslinjer, der til sin tid vil blive givet, også giver denné mulighed.

2 b) I bemærkningerne til lovforslaget står bl. a.: „ved udformningen af sygehus-

kommunernes planlægning på noget længere sigt bør der stræbes henimod det optimale mål, at alle fødsler kan finde sted på specialafdeling“. Det er selskabets opfattelse, at denne udvikling vil forløbe hurtigt.

3 a) Vi mener, at den jordemodergruppe eller de jordemodergrupper, der skal arbejde sammen med en specialafdeling, af faglige og arbejdsmæssige grunde bør have så fast en tilknytning til afdelingen som muligt.

3 b) I bemærkningen til lovforslaget fremhæves gentagne gange, at både de profylaktiske svangreundersøgelser og selve fødslen betragtes som en sygehusopgave.

3 c) I betænkningen (nr. 633 af 1971) side 77 står:

„De oprettede centre bør funktionelt henhøre under specialafdelingen, hvis chef bør bære det lægelige ansvar for driften af centrene“. Denne sætning findes ikke i bemærkningerne til lovforslaget, men det synes temmelig indlysende, at hvis nyordningen skal fungere tilfredsstillende, må det være specialafdelingens chef, der har det endelige faglige ansvar, og den endelige faglige myndighed, over for center-jordemødrene.

4) Med den nære faglige og organisatoriske sammenknytning mellem jordemødrene og specialafdelingen man tilstræber, må selskabet anse det for yderst uheldigt, og til skade for formålet, hvis jordemødrene ansættes under et andet af amtskommunens udvalg end sygehuspersonalet.

E. Brandt-Nielsen,
Overlæge, dr. med., Kolding Sygehus.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

Bilag 2.**AMTSRÅDSFORENINGEN I DANMARK**

Den 19. maj 1972.

Man skal herved meddele, at spørgsmålet om den administrative placering i de enkelte amtskommuner af opgaverne i henhold til indenrigsministerens forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp (ændring af lovforslagets § 6) har været drøftet på et amtsborgmestermøde, som Amtsrådsforeningen afholdt den 18. maj 1972 i Hillerød.

Der var på amtsborgmestermødet enighed om, at det vil være overordentlig betænkeligt at opdele administrationen af loven, således at en del af dens forvaltning kommer til at henhøre under amtsrådenes social- og sundhedsudvalg. Foranstaltninger vedrørende svangerskabshygiejne og fødselshjælp vil under alle omstændigheder have deres centrum i sygehusvæsenet, og en opdeling, således at amtskommunernes forpligtelse til

at tilvejebringe vederlagsfri adgang til forebyggende helbredsundersøgelser i anledning af svangerskab og til fødselshjælp — jfr. folketingsudvalgets nu afgivne betænkning af 17. maj 1972 — må nødvendigvis give administrative komplikationer og andre ulemper i forbindelse med spørgsmål om ledelsesforhold for personalet, afgrænsning af arbejds- og ansættelsesområder m. v.

Amtsrådsforeningen mener herefter at have grundlag for en fornyet henvendelse til folketingsudvalget, idet man under hensyn til den vurdering, amtsborgmestrene anlægger, meget kraftigt skal henstille, at lovforslaget gennemføres som af indenrigsministeren fremsat, således at administrationen bliver hos amtsrådenes sygehusudvalg.

V. Hauch.

/ Jens M. Nielsen.

Folketingets udvalg angående forslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp m. v.

Bilag 3.

RIGSHOSPITALET

Fødeafdeling Y

Den 9. maj 1972.

I 1970 nedsatte Fællesudvalget for Det kommunale storkøbenhavnske Sygehusvæsen et underudvalg med følgende kommissorium:

1. At tilvejebringe en oversigt over planer for placering af obstetriske afdelinger i igangværende og kommende sygehusbyggeri i Storkøbenhavn samt Frederiksborg og Roskilde Amtskommuner.
2. At tilvejebringe en oversigt over planer for ændringer af eksisterende afdelinger.
3. At tilvejebringe en oversigt over omfanget af aftaler og forpligtelser over for private fødeklinikker.
4. På basis heraf at foretage en vurdering af den fremtidige organisation af fødselshjælpen i dette område.

Udvalgets medlemmer er:

- Professor, dr. med. Mogens Osler, Rigshospitalet.
 Professor, dr. med. G. Stakemann, Øresundshospitalet.
 Professor, dr. med. Valdemar Madsen, Københavns Amts sygehus i Gentofte.
 Overlæge H. Lysgaard, Amtssygehuset, Roskilde.
 Overlæge, dr. med. E. Østergaard, Frederiksberg Hospital.
 Overkirurg, dr. med. C. B. Aaberg, Frederiksborgs Amts Centralsygehus.
 Overjordemoder fru E. Bay Bruun, Københavns Amts sygehus i Glostrup.
 Jordemoder fru D. Ingemann Rasmussen, Charlottenlund fødeklinik og som sekretær for udvalget Peter Lotz, Rigshospitalet.

Udvalgets arbejde, der endnu ikke er afsluttet, har indtil videre bestået i indsamling af div. materialer, og udvalget har derfor endnu ikke i sine møder kunnet nå til

nogen endelig konklusion. Udvalgets arbejde påregnes at kunne afsluttes i løbet af efteråret 1972.

I august 1971 modtog udvalgets formand (undertegnede) et brev fra formanden for det af Indenrigsministeriet nedsatte udvalg til vurdering af jordemodervæsenets organisation med en orientering om udvalgets hidtidige resultater og meddelelse om, at udvalgets betænkning var under endelig udarbejdelse. Undertegnede svarede i sept. 1971 bl. a. følgende:

„Det må dog nok beklages, hvis ikke udvalgenes arbejde koordineres på de områder, hvor deres kommissorium dækker hinanden, f. eks. er så væsentlige befolkningsområder som Roskilde og Frederiksborg Amtskommuner involveret i begge områder. Det må være en fordel, at en ordning for fødselshjælpen i Storkøbenhavn ligger så tæt som muligt op til ordningen i den øvrige del af Danmark. Jeg må derfor pege på, at kontakt mellem de to udvalg på de områder, deres kommissorium er tilsvarende, må anses for hensigtsmæssigt, inden endelige konklusioner drages. Jeg har til hensigt at forelægge Deres brev i det Storkøbenhavnske udvalg ved dettes næste møde, der formentlig vil finde sted engang senere på efteråret, når de nødvendige talmaterialer er indsamlet“.

Medlemmerne af det storkøbenhavnske fødselshjælpsudvalg finder, at kontakt mellem de to udvalg eller afventen af det storkøbenhavnske fødselshjælpsudvalgs arbejde ville være rimeligt, inden der gennemføres en lov om fødselshjælpens fremtidige organisation i Danmark. Ikke desto mindre har det indenrigsministerielle udvalg afgivet betænkning, og det synes, som om Folketinget vil gennemføre en lov, uden at afvente

resultaterne af vurderingen i det storkøbenhavn-
havnske område.

Som formand for det storkøbenhavn-
fødselshjælpsudvalg skal jeg på medlemmer-
nes vegne meget indstændigt henstille til
Folketinget, at man udsætter gennemførel-
sen af nævnte lov og afventer resultaterne
af det storkøbenhavn- fødselshjælpsud-

valgs arbejde, eller i det mindste at de i lov-
forslagets § 7, stk. 1 nævnte retningslinjer
for tilrettelæggelsen af forebyggende under-
søgelser i anledning af svangerskab og af
fødselshjælpen først udarbejdes efter, at
betænkningen fra det storkøbenhavn-
udvalg foreligger.

Mogens Osler,
professor, dr. med.

Til udvalget angående forslag til lov om svanger-
skabshygienje og fødselshjælp.